

Værktøjer til integreret søgning

Integreret søgning baner vejen til hurtige og relevante søgeresultater for biblieksbrugere. Så langt så godt. Spørgsmålet er bare, hvilket system man skal vælge, og hvad man skal lægge til grund for at vælge netop DET system. CBS Bibliotek har lige været igennem en evalueringsproces, der skal munde ud i næste generations biblioteks-system.

Af Gert Poulsen gp.lib@cbs.dk, CBS Bibliotek

Som universitetsbibliotek er det et succeskriterium at være førstevalg af søgested, når forskere og studerende efterspørger videnskabelig og faglig litteratur. Men det har i årevis knebet for bibliotekerne at levere det hurtige og overskuelige søgested til den store mængde af information, som rent faktisk stilles til rådighed for universitetets forskere og studerende.

Med integreret søgning og aggregerede indekssystemer er der taget fat på en ny æra for søgning, udforskning og genfindning af litteratur gennem biblioteket. Nu har bibliotekerne mulighed for at levere hurtige og relevanssorterede søgeresultater, som integrerer bøger med artikler, open access med købte e-bøger, studenterafhandlinger med lærebøger osv.

Selv om CBS Bibliotek har tradition for at registrere en blanding af udvalgte artikler, internetressourcer og anskaffede bøger i bibliotekskatalogen, har mangfoldigheden af e-ressourcer og Googles triumf som søgemaskine gradvist ført katalogen tilbage til et søgested med bøger, suppleret af en stigende mængde forlagsbaser og faglige databaser til især artikelsøgning. Mens andre biblioteker har prøvet kræfter med Primo, DADS og ELIN som integrerede søgesystemer eller aggregerede indekssystemer, så har CBS Bibliotek tvunget af omstændighederne brugt sine kræfter på at implementere endnu et nyt bibliotekssystem for at komme på omgangshøjde med de andre forskningsbiblioteker.

Fra enhedskatalog til integreret søgning

Strategien har været klar siden 2008: fra enhedskatalog til integreret søgning. Selv om CBS Bibliotek ikke deltog i det nu aflyste DEFF-projekt om en national databrønd med metadata på e-bøger og artikler, så har målet været at reetablere bibliotekets centrale søgested som et relevant og nyttigt udgangspunkt for kernebrugernes litteratursøgning. Så da det nyanskaffede bibliotekssystem Aleph i sommeren 2010 åbnede for sin OPAC, gik CBS Bibliotek i gang med at lokalisere et egnet integreret søgesystem.

Fra starten blev der fastlagt en række forudsætninger: Det er ikke nødvendigt at "eje" alle metadata, løsningen må godt være hostet, og det skal være en "hyldevare" til hurtig implementering. Desuden skal søgefladen tilknyttes et aggregeret indeks med metadata over gratis eller anskaffet trykt og elektronisk litteratur. Projektet begrænsede derfor under-

søgelsen til tre af markedets proprietære og kommercielle løsninger: EDS fra EBSCO, Summon fra Serials Solutions og Primo/Primo Central fra Ex Libris.

Undersøgelsesmetoden bestod af studier af indsamlet information, samtaler med andre biblioteker og leverandørerne og afprøvning af systemerne som implementeret på andre biblioteker.

70 kriterier

Evalueringen af de tre systemer bygger på i alt 70 kriterier sammensat ud fra egne erfaringer, andre bibliotekers evalueringer og de karakteristikker af discovery-systemer og next-generation kataloger, som er fundet i den undersøgte litteratur. Væsentligheden af hvert kriterium er vægtet ud fra fire værdier:

1. Uundværlig (fx single-search-boks, opslag/søgning i tidsskriftliste, afgrænsning til fuld tekst, dato, samling og emne, gæst adgang, lokale administrative rettigheder osv.)
2. Meget vigtig (fx personalisering, valg af sprog i grænsefladen, afgrænsning til peer review og til sprog, lokal styring af facetterne osv.)
3. Vigtig (fx videresøgning til andre systemer som Google og WorldCat, RSS notifikationer, bogforsider, mobil site, URL tilpasset institutionen osv.)
- 4: Nice-to-have (fx visuel søgning, antal citationer, brugeranmeldelser, -tagging og -anbefalinger osv.)

Efterhånden som undersøgelsen skred frem, er skemaet med kriterier og værdier blevet udfyldt, rettet og diskuteret i flere omgange. Resultatet er en kvantitativ præget liste med mulighed for optælling af point for hvert system, men skemaet har ikke stået alene. Fra starten var der i kommissoriet syv områder, som projektgruppen skulle vurdere og sammenligne systemerne efter. Det blev til en mere kvalitativ og blød diskussion med refleksioner i både strategiske og praktiske retninger om områder som:

- ressourcer, fx personaletid, anskaffelses- og driftsomkostninger samt muligheder for samdrift
- samspil med allerede anskaffede arkivsystemer, registrerings- og bibliotekssystemer

- samspil med allerede anskaffede betalingsdatabaser og gratis internetressourcer
- samspil med aggregerede indeks fra kommercielle leverandører eller fra biblioteksfølelesskaber
- brugervenlighed
- tilpasningsmuligheder og integration med hjemmeside
- vedligehold og udviklingsperspektiver

Testsites efterlyses!

De tre undersøgte systemer er lanceret på forskellige tidspunkter, og det har haft betydning for antallet af installationer og artikler, rapporter, brugerundersøgelser og evalueringer af systemerne.

Som søgesystem har Primo været på banen siden 2006, men først med frigivelsen af version 3 i juli 2010 kom koblingen til det aggregerede indeks, Primo Central. Summon blev lanceret som både søgesystem og aggregeret indeks i juli 2009 og er løbende udbygget både på søge- og datasiden. EBSCO Discovery Service blev lanceret i august 2010, og selv om grænsefladen bygger på kendte elementer fra EBSCOhost-databaserne, er der kun få offentligt tilgængelige undersøgelser eller evalueringer af produktet.

Netværk og uformelle kontakter er af stor værdi, når erfaringerne er nye og ikke altid frit tilgængelige. Derfor har personlige kontakter, diskussionsgrupper og maillister været smutveje til opdateret viden fra kolleger verden over, som enten har implementeret eller er i gang med at evaluere disse systemer.

Dialoger, møder og præsentationer med leverandørerne har fyldt en del i perioden. Selv om undersøgelsen ikke skulle basere sig på en test af systemerne på egne data, så opstod hurtigt et behov for at se, hvordan egne katalogdata reelt præsenterer sig i forhold til fx katalogens OPAC, om adgang til fuldtekstartikler går glat igennem, eller om e-bøgerne er til at finde mellem alle de andre bøger.

Umiddelbart har kun EBSCO tilbudt en prøveinstallation af EDS, inkl. egne katalogdata. Et teknisk efterslæb i forbindelse med konvertering og overgang til nyt bibliotekssystem på CBS forsinkede opsætningen, som ikke kom på plads i den relativt korte projektperiode. Selv om det er muligt at tjekke opsætninger på andre biblioteker, kan det undre, at leverandørerne ikke flaks stiller et velfungerende testsite til rådighed som lokkende udstillingsvindue og med adgang til både det aggregerede indeks og med nyttige eksempler på viderestillingen til den fulde tekst.

Udviklingen på området har i det sidste år været mere end hektisk. Det øger risikoen for, at produktanalysen bliver overhalet af nye erfaringer, sideløbende forbedringer eller oplysninger om nye funktioner i pipeline. Indtil der trækkes den nødvendige streg og undersøgelsen afsluttes, må man derfor konstant tjekke informationernes validitet – ikke mindst på områder, hvor det ene system ser ud til at performe anderledes end det andet.

“Netværk og uformelle kontakter er af stor værdi, når erfaringerne er nye og ikke altid frit tilgængelige.

Derfor har personlige kontakter, diskussionsgrupper og maillister været smutveje til opdateret viden fra kolleger verden over, som enten har implementeret eller er i gang med at evaluere disse systemer.“

And the winner is ...

Det har været et snævert løb mellem de tre evaluerede systemer. Hver især byder de på meget af den samme funktionalitet og datadækning, og priserne for de årlige licenser er heller ikke langt fra hinanden. Den store forskel ligger i arkitektur og administration, samspil med samsøgning, personalisering og implementeringsomkostninger. Kun i mindre omfang handler det om søgefunktioner og om grænsefladens brugervenlighed, da alle tre systemer vurderes til at performe højt på disse områder. Det konsoliderede indeks bag hvert af systemerne virker til at have markante forskelle i måden at dække indholdet af databaser og forlagstidsskrifter, af rige eller skræbete metadata og i mængden af metadata på fx e-bøger. Det kan ikke udelukkes, at dobbeltrollen som både data- og systemleverandør i første ombæring spænder ben for konkurrenternes optimale dækning med rige metadata på indholdet i en række aggregerede databaser.

Projektgruppen er endt med at anbefale Primo med Primo Central som den løsning, der bringer CBS Bibliotek tættest på sit strategiske mål om at erstatte enhedskatalogen med et integreret søgesystem. Med Primo 3 er søgesystemet forbedret så meget, at brugervenlighed, søgning og tilpasning af grænsefladen indfrier forventningerne til et next-generation bibliotekssystem. Og de forskellige muligheder for at hoste løsningen giver et godt afsæt for at udvikle lokale eller regionale partnerskaber med andre biblioteker.

Evalueringsprocessen har gjort det tydeligt, at implementering af en integreret søgeløsning kræver tid og kræfter, hvis der er mange forskellige datakilder og særlige krav til opsætning af grænsefladen. Men sjovt og spændende bliver det snart at kunne tilbyde CBS-forskere og -studerende en samlet og moderniseret indgang til udforskning af de mange informationsressourcer på biblioteket.